

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Bene Gyöngyvér Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Filser-Bene Gyöngyvér ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Országos Rádió- és Televízió Testület [1088 Budapest, Reviczky u. 5., Hiv. sz.: ...] alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi szeptember hó 15. napján kelt 20.K.34.220/2008/12. számú ítélete ellen a felperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy - az illetékekben eljáró hatóság külön felhívására - fizessen meg az államnak 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes az ... számú határozatában megállapította, hogy a felperes a ... perces kezdettel sugárzott ... című műsorszám nem megfelelő korhatár-kategóriába történt besorolásával megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 5/B.§-ának (3) bekezdésében és 5/C.§-ának (2) bekezdésében foglaltakat, amely miatt 5.174.727 forint kötbér megfizetésére kötelezte. Megállapította továbbá, hogy a ... című műsorszám előzetesének nem megfelelő időpontokban történt sugárzásával a felperes megsértette az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdésében foglaltakat is, ezért további 862.454 forint kötbér megfizetésére kötelezte. A határozat indokolásában a kifogásolt jelenetek részletes leírása mellett kifejtette, hogy nemcsak az erőszakos, hanem a bemutatott erotikus felvételek és az elhangzott obszcén kifejezések miatt is a III-as kategóriába indokolt besorolni a műsorszámot. A filmben ugyanis oly módon foglalkoztak felnőtt témákkal, mint a bűnözéssel és a halállal, amelyek alkalmasak lehetettek a

gyermek biztonságérzetének megzavarására. A történet az erőszak ismételt alkalmazására épült, direkt formában megjelenítette az egyik áldozat felrobbantását és egy nő meggyilkolását. A tragédiák és a humor vegyítése megnehezítette a film megértését a 16 éven alattiak számára. A vicces jelenetek ugyanis bagatellizálják a gyilkosságokat, ami megakadályozza a kiskorúakat abban, hogy a büntetéseket a társadalmilag elfogadott morális kontextusban értelmezhessék. A gyermekek mindennapi környezetében játszódó erőszakos cselekmények következményeit a film nem mutatta be. A hatás fokozása érdekében olykor feszültségkeltő zenei aláfestést is alkalmaztak. Bizonyos életkor alatt azonban a gyerekek nem képesek a cselekménysort logikusan összekapcsolni, a látottak megfelelő feldolgozásának hiánya a gyermekekben szorongásos álmokat válthat ki, de az aktuális agressziószintet is növelheti. Ezen kívül a film főszereplője folyamatosan alkalmi kapcsolatokat létesített nőkkel, de egyikükhöz sem vonzódott, és villanásszerűen megjelentek a normálisnak tekinthető szexuális viselkedéstől eltérő szexuális praktikák is.

A felperes keresetében elsődlegesen a határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan a megváltoztatásával, a kötbér szankció mellőzését és annak kimondását kérte, hogy nem sértette meg az Rttv. hivatkozott rendelkezéseit. Előadta, hogy az alperes eljárásával megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29.§-ának (3) bekezdés b) pontját és a Ket. 29.§-ának (5) bekezdését, mert az eljárás megindításáról szóló értesítést késedelmesen és hiányos tartalommal küldte meg, ezen kívül a Ket. 33.§-ának (1) bekezdésébe ütközően túllépte az ügyintézési határidőt. Az ügy érdemét illetően előadta, hogy a 10 év feletti gyermekek képesek a realitás és a fikció megkülönböztetésére, képesek a bemutatott jeleneteket logikai sorrendbe kapcsolni. Nem vitatta, hogy a film tartalmazott olyan elemet, amelynek látványa a 12 éven aluliak számára nehézséget jelenthet az önálló értelmi és érzelmi feldolgozásban, de azzal, hogy a műsorszámot a II-es kategóriába sorolták, tájékoztatták a szülőket arról, hogy csak nagykorú felügyelete mellett ajánlott a megtekintés. Álláspontja szerint a film teljesen egyértelműen határolta el az erkölcsi és más szempontból is pozitívan értékelendő szereplők megnyilvánulásait a szinte meseszerűen sötéten, taszítólag ábrázolt negatív hős cselekedeteitől. Mivel a műsorszám besorolása megfelelő volt, a műsorelőzetes közzététele sem volt jogsértő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy sem anyagi, sem eljárásjogi jogszabálysértést nem követett el.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a hivatkozott eljárási jogszabálysértések közül az alperes a Ket. 29.§-ának (5) bekezdésében foglaltakat megsértette ugyan, de ez csekély súlyú, az ügy érdemére ki nem ható eljárási jogszabálysértés. Az ügy érdemét illetően - a film megtekintése alapján - megállapította, hogy a műsorszám a 16 éven aluli korosztály testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, megfelelő szocializációját kedvezőtlenül befolyásolja. A film dramaturgiai eszközei, közvetlen, hétköznapi világa, realista ábrázolás módot

tükröz, így a megjelenített élethelyzetek, szituációk nem tekinthetők fiktívnek. A határozatban felsorolt párbeszéd, cselekmények, illetőleg a film mondanivalója, az erőszak, a brutalitás természetes ábrázolása, a gyilkosságok hidegvérrel történő elkövetése, és az, hogy ezt vígjátékszerűen, könnyeden követi el a főhős, alkalmassá tették a műsort arra, hogy az azt néző kiskorúak a szereplőkkel azonosuljanak, az ábrázolt környezetbe belehelyezkedjenek, esetleg példának tekintsék a filmbeli eseményeket a hasonló jellegű konfliktusok megoldásánál.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását kérte; elsődlegesen a másodlagos kereseti kérelmének megfelelően, másodlagosan a határozat hatályaon kívül helyezésével. Előadta, hogy a film DVD változatát a Nemzeti Filmroda II. kategóriába sorolta. Álláspontja szerint a határozat nem egzakt, nem ad egyértelmű és világos indokot arra, hogy a műsorszám miért tartozik inkább a III. kategóriába. Sem a határozat, sem az elsőfokú ítélet nem tér ki arra, hogy a filmbeli körülmények miért alkalmasak a kiskorúak törvényben meghatározott fejlődési formáinak hátrányos befolyásolására. Kétségtelen, hogy a média tapasztalatokkal nem rendelkező kiskorúak számára a felsorolt jelenetek félelem-keltőek lehetnek. A félelemkeltés, a meg nem értés, vagy a félreértés ténye azonban önmagában még nem elég a magasabb kategóriába soroláshoz. Az ítéleti érvek semmivel nem megalapozottabbak, mint amelyeket ő a közigazgatási eljárásban előadott. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 336/A.§-ának (2) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az állításaival szemben milyen objektív ismérvek alapján alkalmas a műsorszám a 12-16. év közöttiek erkölcsi, szellemi, vagy fizikai fejlődésének hátrányos befolyásolására. Előadta még, hogy ugyanazon magatartása miatt kétszeres szankciót alkalmazott az alperes. A jogsértő magatartás ugyanis nem az, hogy tiltott időpontban tette közzé az előzeteseket, hanem az, hogy tévesen kategorizálta a filmet. A műsorszám műsor-előzeteseinek közzététele azáltal vált jogszabálysértővé, hogy utóbb kiderült, magának a műsorszámnak a klasszifikációja volt téves. Álláspontja szerint az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozással szankció csak akkor alkalmazható, ha az ezt követő szakaszokban rögzített előírások megsértése nem történt meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 340.§-ának (5) és (6) bekezdései alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, azokat egyenként és összességükben is helyesen értékelve helytállóan állapította meg a tényállást, és - a műsorszám megtekintését követően - a rendelkezésre álló adatokból a felperes által elkövetett jogsértés tekintetében okszerű következtetésre jutott. A felperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan indokra, amely az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségét

megkérdőjelezné, nem jelölt meg olyan tényt, vagy körülményt, amely a fellebbezés kedvező elbírálását eredményezhette volna. Az elsőfokú bíróság mindenre kiterjedő, alapos, kellően részletes jogi érveivel a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetért, ezért azt nem ismétli meg. A fellebbezésben foglaltakra utalással a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá.

A közigazgatási perben a bíróság azt vizsgálja, hogy a felülvizsgálni kért közigazgatási határozat sérti-e a felperes keresetében megjelölt jogszabályi rendelkezéseket. A bírósági felülvizsgálat tehát jogszerűségi felülvizsgálatot jelent, a bíróság döntését más tényre, körülményre, egyéb szempontra nem alapozhatja. A műsorszám kategóriánkénti besorolásának szempontjait az Rttv. 5/B.§-a határozza meg. Ezen kívül sem az Rttv., sem más jogszabály a kategorizálás tartalmi feltételeiről nem rendelkezik, különösen nem a Nemzeti Filmiroda besorolásával összefüggésben. Ennél fogva súlytalan a film DVD változatának besorolására vonatkozó felperesi hivatkozás.

Az Rttv. 5/B.§-ának (3) bekezdése alapján a III. kategóriába kell sorolni a 16 éven aluliaknak nem ajánlott műsorszámot. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12.§-a értelmében kiskorú az a még házasságot nem kötött személy, aki a 18. életévét nem töltötte be. Kiskorú néző tehát lehet 12 év alatti óvodás, kisiskolás gyerek is. Ennél fogva tévesen hivatkozott a felperes - utalással a Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdésére is -, hogy az alperesnek illetve az elsőfokú bíróságnak a 12-16 év közöttiek erkölcsi, szellemi, vagy fizikai fejlődésének hátrányos befolyásolására alkalmas objektív ismérveket kellett volna felhoznia.

Az Rttv. szabályai azt célozzák, hogy lehetőleg minden olyan, a különböző médiumok felől érkező negatív hatástól megvédje a kiskorúakat, amely alkalmas arra, hogy testi, szellemi vagy erkölcsi fejlődésüket károsan befolyásolja. Ennek érdekében rendkívül fontos a műsorszámok korhatár szerinti megfelelő minősítése, hiszen ugyanaz a film más és más hatást vált ki egy hat éves, egy kiskamasz, vagy egy majdnem felnőtt nézőben. A besorolás a teljes műsorszámra vonatkozik, az egyes jelenetek tartalmának, szövegezésének, képi megjelenítésének és zenei aláfestésének összhatásától függ a kategorizálás. A Fővárosi Ítéltábla - a film megtekintését követően - az elsőfokú bírósággal egyezően jutott arra a következtetésre, hogy az alkotás a közvetlen, hétköznapi világot realista módon ábrázolta, a megjelenített élethelyzetek, szituációk a gyermekek mindennapi környezetében játszódtak. A filmre végig jellemző volt az erőszak, a főhős által elkövetett gyilkosságok közvetlenül láthatók voltak. A felperes által is elismert félelemkeltő hatást a zenei aláfestés fokozta. A brutális cselekményeknek nem volt következménye a filmben, ami egyes gyerekek számára azt közvetíthette, hogy az erőszak, a gyilkosság társadalmilag elfogadott, nem büntetendő. A bérgyilkos főhős egyesek számára kedvelt személlyé, akár példaképpé is válhatott. A humoros elemek mindezt csak erősítették. Az alkalmi kapcsolatok, az ábrázolt különleges szexuális viselkedés közvetítése pedig azért kedvezőtlen hatású különösen a gyermekekre, mert ők a személyiségfejlődésük korai szakaszában vannak, erkölcsi

értékrendjük ebben az időszakban alakul ki. Ezért nem közömbös, hogy a média milyen üzenetet közvetít felénk az őket körülvevő világról. Nyilvánvalóan súlyosan hátrányosan, károsan hat a jövő generációjának személyiségére, ha kedvelt, követendő hős lehet egy olyan személy, aki következmények nélkül, hidegvérrel gyilkol, érzelmek nélküli, alkalmi szexuális kapcsolatai vannak. A fogékony korban lévő gyermekek egészséges és kiegyensúlyozott fejlődéséhez nem járul hozzá a film egészében megjelenő értékrend-ábrázolása, nem segíti őket a felnőtté válásban, éppen ellenkező hatást válthat ki. Az ilyen műsorszám 16 éven aluliak számára nem ajánlott, ezért azt a III. kategóriába kell sorolni.

Az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdése a műsorszám besorolásával összefüggésben határozza meg ugyan a műsorelőzetes közzétételének feltételét, ám azt a kategorizálásra vonatkozó rendelkezésektől elkülönülve, önálló paragrafusban szabályozza. A műsorszolgáltatónak ezért külön jogszabályi kötelezettsége a műsorszám korhatárra tekintettel történő kategorizálása, és ugyancsak önálló törvényi kötelezettsége a műsorelőzetes megfelelő időpontban való közzététele. Kétségtelen, hogy a helytelen besorolás adott esetben az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdésében foglaltak megsértését is eredményezheti. Ettől azonban a két különböző jogsértés nem válik azonossá, így nincs akadálya az egyes jogsértések egymástól független szankcionálásának. A felperes által hivatkozott műsorszolgáltatói tévedés ténylegesen kettő jogszabálysértést valósít meg; egyrészt az Rttv. 5/B.§-ának (3) bekezdésébe ütköző korhatár-kategóriába történő besorolást, másrészt az Rttv. 5/C.§-ának (2) bekezdését sértő, a műsorelőzetes nem megfelelő időpontban való sugárzást. A felperes csak állította, azonban jogszabályi hivatkozással, de még a műsorszolgáltatási szerződésre utalással sem támasztotta alá azt - az Rttv.-ből egyébként nem következő - állítását, miszerint az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdése alapján szankció alkalmazására csak a soron következő szakaszok előírásainak megsértése hiányában kerülhet sor.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét - helyes indokainál fogva - a Pp. 254.§-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket. Az alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§-ának (2) bekezdése szerint mellőzte az erre vonatkozó határozathozatalt.

Budapesten, 2010. évi március hó 31. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. tanácselnök, **dr. Vitál-Eigner Beáta** sk. előadó bíró,
dr. Bacsa Andrea sk. bíró

A kiadmány hitel  l:
tisztviselő